

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la biroul administrației, (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani,
 a treia oară 10 bani.

De preste săptămână.

Cu privire la războiul dintre Rusia și Japonia, știrile venite peste săptămână vestesc, că Japonezii au planul hotărât sau a lua Port-Arthurul sau a închide în port flota rusească, căci numai așa ar putea duce trupe pe uscat. Până acum nici una din aceste nu le-a succedat.

Pe uscat nu s'a întâmplat nici o luptă mai însemnată. Comandantul oastei rusești, Kuropatkin, a sosit pe câmpul de războiu.

Intre Franța și Anglia e a se încheia o înțelegere, cu privire la stăpânirea Egiptului și Marocului.

În Macedonia au fost ciocniri între Bulgari și Turci. Vestile, ce sosesc, dau a înțelege, că poate se urmeze o război în curând. Cu toate acestea ocărnuirea turcească trăgânează introducerea reformelor.

Abonament nou la „Foaia Poporului”.

Pentru a înlesni onorațiilor cetitori abonarea „Foi Poporului”, deschidem cu 1 Aprilie c. un nou abonament pe un pătrar de an și pe o jumătate de an.

Abonamentul costă: Pe un pătrar de an (lunile Aprilie—Maiu—Iunie) 1 coroană.

Pe o jumătate de an (lunile Aprilie—Septembrie) 2 coroane.

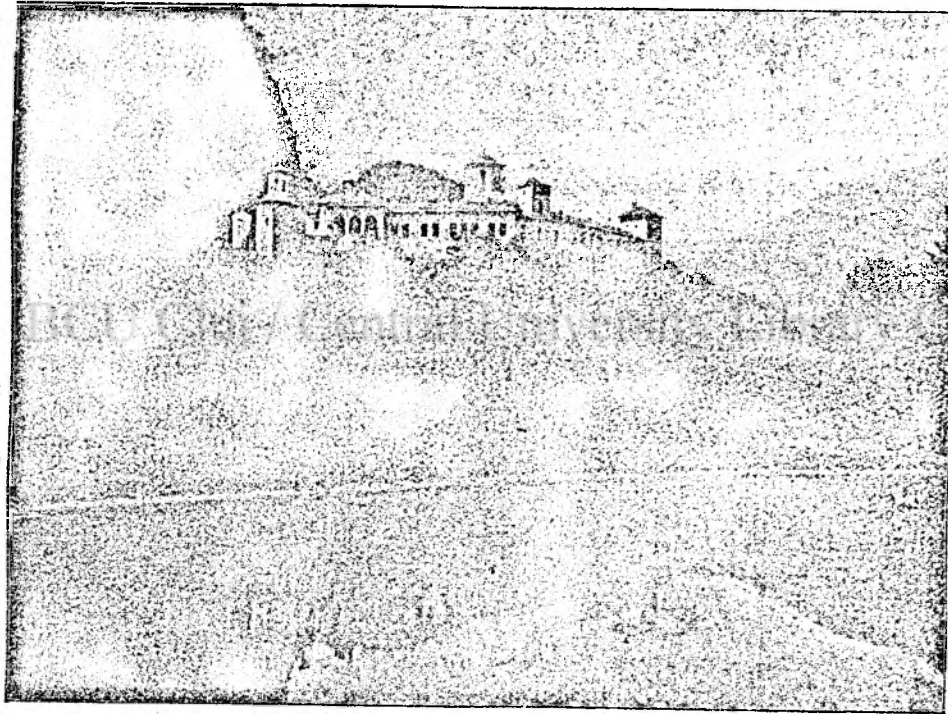
„Foaia Poporului” va apărea ca și până acum, împodobită cu frumoase ilustrații, cu cuprins bogat și felurit, făcut anume pentru trebuințele oamenilor dela țară. Ea este cea mai ieftină foaie românească și corespunzătoare iubirii noastre popor.

Abonații vechi sunt rugați la renoirea abonamentului a scrie pe avisul, cu care trimit banii, numărul de pe fâșia, sub care primesc foaia.

Starea materială este baza culturai unui popor.

(Urmare).

Din cele înșirate până aci rezultă că nu numai individul singuratic are trebuință necondiționată de o stare bună materială, ci toate popoarele rămase în cultură, între cari, durere — și poporul nostru de azi este a se număra

Mănăstirea Tismana. (Ilustrație din „Enciclopedia română”).

ca atare, care necondiționat are mare lipsă de o bună stare materială, pentru ca să poată ajunge și în cultură pe celelalte popoare culte.

Ar fi timpul cel mai suprem, ca astăzi toți cărturarii cari stau în nemijlocită atingere cu poporul, preoții și învățătorii și alți inteligenți, cari doresc înaintarea poporului pe calea culturai, ca să stăruim cu toții a scoate pe popor din sărăcie și paralel să-i ridicăm starea culturală, pentru că:

Trebue să fim cu toții de acca convingere, cum că averea a făcut de când e lumea bilanțul societății omenesti, — dînsa a fost în tot timpul și în toate direcțiunile dătătoare de ton, a fost și este domnișoara lumii întregi

Să fim dar' siguri și noi, că numai averea va putea ridica și pe poporul nostru în cultură recerută, spre a-și putea salva viitorul și trăinicia sa națională și a tot ce este românesc.

Dacă vom cerca, că pe ce cale au ajuns Francezii și Germanii la o stare atât de favorabilă, și dacă vom examina

din timp în timp progresul acestor popoare în industrie și comerț, precum și pe terenul economiei practice și raționale, îndată vom veni la convingerea despre adevărul netăgăduit, că dela acel timp au ajuns aceste popoare la cultură mai înaltă, de când cu de-adinsul au început a-și reforma pe tot locul școalele populare și învățământul din ele și de când cei dela cârmă au ajutat poporul cu ridicarea de școli speciale din toți ramii de industrie, de comerț și economie, de cari — durere — Românul puține are.

În Franța și Germania, pe lângă școalele cele înalte, aflăm că nu numai că nu lipsește dintr'o comună rurală școala sa populară, dar' aflăm, că școalele lor sînt organizate în mod cu mult mai superior ca la noi, atât în privința învățământului, cât și în prevederea pe tot locul a școalelor cu învățători deplin calificați dar' și plătiți cu plăți cinstite — nu ca la noi.

În școalele acestor țări, de mult timp s'au delăturat toate piedecile și defectele, cari stau în contra progresului din școala populară; s'au delăturat și

acele defecte, cari împedecau familisarea poporului și a copiilor cu școala și cu legile ce guvernează școala populară, ear' pe popor îl fac a fi cu respect mare față de învățător și față de a-i da acestuia salar cinstit.

În școalele noastre dela sate, astăzi mai pretutindenea aflăm urmări triste și daunăcioase desvoltării culturale și naționale — mai toate urmate — pe lângă neștiința poporului — din însuși indiferentismul senatelor școlare, ba mare parte, urmate de indiferentismul și egoismul celor ce guvernează școala populară — și precum, prea bine știm și cunoaștem noi, învățătorii, firea unor senate școlare și a unor guvernatori școlari, acestora nu mult le pasă, dacă se pot mântui de școala lor confesională.

Sosit-a timpul, ca noi învățătorii școalei populare, să nu mai stăm pe cugete, ci noi învățătorii cari știm și cunoaștem urmările triste și lipsele școalei noastre populare, ce o duc la decadentă, să strigăm la urechea factorilor competenți școlari după reforme

Însă reforme conform popoarelor vecine cu noi.

Astăzi învățământul din școalele noastre populare suferă de o mare mulțime de morburii mai ușoare și mai grele, cari strigă după medic și după medicină. (Va urma).

Din România. Duminecă, în 27 Martie c. s'a serbat în București și celelalte orașe aniversarea proclamării României de regat. În București la metropolie s'a ținut slujbă d-zeească, la care au luat parte reprezentantul regelui și fruntașii țării; pe case s'au arborat steaguri.

Arestant politic. Cetitorii noștri știu, că dl Vasile E. Moldovan a fost osândit la trei luni închisoare pentru un articol publicat în »Tribuna« din Sibiu. După osândă dl Moldovan a trecut în România, de unde întorcându-se zilele aceste, la porunca procurorului din Cluj a fost arestat în Turda și escortat la Cluj. Numărul internaiților noștri politici s'a mai înmulțit cu unul.

DIN LUME.

Din Macedonia.

Din Macedonia vin știri neliniștitoare. O armuirea turcească a înștiințat puterile, că două bande bulgare au trecut hotarul din Bulgaria și jăfuiet satele turcești. În ținutul Seres au fost mai multe lupte între răsculați și soldații turci, în cari au căzut 3 Bulgari și 14 Turci. În alte părți încă s'au ivit bande de Bulgari și e temere, că răscoala va lua întindere mare.

Ambasadorii întetesc executarea reformelor, pe cari Poarta le tot amână. Ei au pretins, ca generalul De Georgis și oficerii designați de puteri, să plece cât mai curând în Macedonia, pentru a organiza gendarmeria.

Întâlnire de domnitori.

Împăratul Germaniei în călătoria sa pe Marea Mediterană s'a întâlnit în Vigo cu regele Spaniei, ear' Sâmbăta trecută a avut întâlnire în golful Neapolei cu regele Italiei. Întâlnirea a avut loc pe vaporul »Hohenzollern«. La dejunul ce s'a dat aici regele Victor Emanuel și împăratul german au rostit câte un toast Toastele au însemnat politică, de oare ce amândoi domnitorii au accentuat trădăria și lipsa alianței dintre Italia și Germania, respective lipsa întregii alianțe dintre Germania, Italia și Austro-Ungaria.

Francia și Anglia.

Între Francia și Anglia este a se încheia o învoială, în înțelesul căreia Francia nu mai face nici o pretensie asupra Egiptului, ear'

Anglia lasă mână liberă Franciei în Marocco. În parlamentul englez secretarul de stat Percy a declarat, că tratările sunt în curgere în privința aceasta. Învoiala e o cheazășie sigură a menținerii păcii în Europa.

Știri mărunte.

În 30 Martie c. a plecat din Germania nouă trupe ajutătoare în Africa, pentru a combate răscoala Herrerilor.

Generalul englez Macdonald a sosit cu trupa de expediție în Tibet până la Phari; drumul a fost greu, fiind căile acoperite cu gheață.

Între Turcia și Bulgaria este pe cale a se încheia o convenție politică.

Mănăstirea Tismana.

— Vezi ilustrația. —

Din frumoasele ilustrații, ce împodobesc »Enciclopedia română« mai dăm azi chipul vechei mănăstiri Tismana din Oltenia (România), care după-cum se vede, este așezată în un loc foarte romantic, fiind asemenea unei cetățui.

Dar de Paști.

Vestim cu cea mai mare bucurie pe iubiiții noștri cetitori, că la numărul de Paști al »Foi Poporului« va fi alăturat un frumos dar de Paști, anume o minunată icoană reprezentând: »Cina cea de taină a Mântuitorului nostru«. Eu e făcută după pictura vestitului pictor italian Leonardo da Vinci și cetitorii noștri o pot pune în rame, formând podobri ori cărei case.

Vremea.

În partea apuseană a Europei vremea a fost vântoasă și umedă, în partea răsăriteană uscată; s'a făcut și puțin mai rece.

La noi vremea a devenit noroasă, cu vânturi mari despre mează-zi-răsărit și cu răceală mai cu seamă noaptea.

Profețire: Să poate aștepta vreme rece cu vânturi, în unele locuri cu umezeală.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

De pe câmpul de războiu vine știrea, că Japonzii n'au isbutit până acum a închide flota rusească în Port Arthur sau a lua orașul.

Kuropatkin a sosit în Mangiuria și a ținut o revistă asupra trupelor, cari mai întâiu vor intra în foc.

Luptă mai mare până acum nu s'a dat. Numai în Corea a fost o ciocnire aprigă între avantgarde.

Telegramele mai nouă sunt următoarele:

Al meu draguț nu-'i draguț
Că-i fir de măgherănuț,
Când îl sărut înfloreste
Când îl las să vestejește.

De când bade ne iubim
Galbină-'i frunza-'n maslin,
De când bade ne-avem dragi
Galbină-'i frunza pe fagi,
Galbină-'i și s'o uscat
Vremea-'i bade de lăsat.
Foaie verde de prin vii
Ba mai știi, bădiță știi
De când eram noi copii,
Că ședeam pe pajiște
Și vorbeam de dragoste,
Dar' acum ședem pe rit
Și vorbim de despărțit.

Mândră scânteuță albă
De copilă 'mi-ai fost dragă,
Măi bade măgheran alb
De copil tu 'mi-ai fost drag.

Cine bade ne-a întâlnit
Fie 'i trupul hodinit

Mueden, 30 Martie c.
Comandantul Kuropatkin a sosit aici.
El a plecat să inspecteze trupele și întări-
turile făcute.

Londra, 30 Martie c.
Știrile, că ar fi iost lupte în Corea, nu
sunt adevărate. Numai avantgardele s'au
ciocnit.

St.-Petersburg, 29 Martie c.
Admiralul Alexiew a provocat din nou
China să-și retragă trupele dela frontiera Man-
giuriei.

St.-Petersburg, 29 Martie c.
Rușii au făcut prizoniere mai multe pa-
trule japoneze în nordul Coreei.

Petersburg, 31 Martie c.
Japonezii au pierdut în atacul dela
Tsöngtsju 40 morți și 100 răniți.

Tokio, 31 Martie c.
Rușii au fost alungați din poziția dela
Tsöngtsju.

Adunarea gen. a »Albinei«.

Sibiu, 27 Martie n. 1904.

Ieri s'a ținut în localitățile casinei române de aici adunarea a XXXI generală ordinară a »Albinei«, participând la ea 80 acționari. Constatându-se din partea presidentului Iosif Șuluțiu prezența numărului statutar al acționarilor și a acțiilor depuse, adunarea privește raportul consiliului administrativ tipărit și împărțit între membri, de cetit, cerându-se cetirea numai a raportului comitetului de suprarevedere.

Aflându-se în raportul direcțiunii pozițiunea de 26 260 cor. ca amortisată din valoarea realităților din Sibiu și Brașov și cor. 24.937 42, ca dubioase, total dar' cor. 51 197 43, acționarul Iuliu Bardosy cere dela president deslușiri despre mărimea sumelor indicate anume: cumcă după ce normă, cheiă, procentuație să infiresc în bilanț sumele amortisate din valoarea realităților? și la cine, la cari debitori s'au pierdut cor. 24 937 42? Directorul executiv răspunde, cumcă la amortisarea valorii realităților nu se ține nici o normă după-căre oare-care % din valoarea realităților să se amortiseze, ci investindu-se atât la Sibiu cât și la Brașov mai multe reparaturi și adaptări, acele s'au luat ca amortisări, ear' ce privește dubioasele, fiind consemnarea lor prea voluminoasă, interpelantul să se ostenească

FOITA.

Poesii populare.

Din Ioldâzel.

Culese de Maria Vădian, jună coristă.

Foaie verde struguraș
Prin dumbravă duce-m'aș
Frunză verde rupe-mi-aș
Slovă neagră scie-mi-aș
La badea trimete-o-aș,
Foaie verde de sarsău
La badea d'ingă părău,
Că-acela-'i iubitul meu,
Care 'l-am iubit doi ani
Și nu ne-au aflat dușmani,
Ba doi ani și jumătate
Ne-am iubit în direptate,
Dar' acum de astă-vară
Dușmanii că ne aflară,
Știe-'i naiba ce au vorbit
Ved, că bade ne-am urit.

Și sufletul ispășit,
Fie-'i trupul ca un paiu
Sufletul să-'i meargă 'n raiu,
Dar' cine ne-a despărțit
Fie-'i moartea din cuțit,
Fie-'i trupul ca un brad
Sufletul să-'i meargă-'n iad.

De-aș pute bade să sbor
Pe-o aripioară de dor,
Să sbor bade pân' la tine
Să ved mai gândești la mine.

Foaie verde cucuruz
Mie badea așa 'mi-a spus:
Valea-'i lungă, să sdrobește,
Dealul-'i greu, să ostenește,
Eu te rog iubitul meu
Să nu-'ți fie dealul greu
Pentru-o copilă ca eu,
Că gândesc că n'o fi rău
De ne ajută Dumnezeu.

în biroul institutului, unde 'i-se vor da toate deslușirile cerute.

După cetirea raportului comitetului de supraveghere, acționarul P. Lucaș propune, ca pentru delăturarea sau cel puțin micșorarea sumelor enorme din an în an a dubioaselor, să se instituie, ca la alte bănci mari o secție de informațiune, pe baza informațiunii căreia, direcțiunea să poată vota cu mai multă încredere împrumuturile cerute, ca așa perderile să se evite sau cel puțin să se micșoreze. Participând mai mulți la desbaterea asupra acestei moțiuni, aceasta se respinge. Deasemenea s'a respins și propunerea acționarului Lucaș, ca filiala din Brașov să fie îndrumată a prezenta raport despre agendele sale, din care să se poată constata dacă aceea lucră cu câștig sau cu pierdere. În fine după deslușirea dată la întrebarea acționarului Lucaș, cumcă de unde vine, că venitul neto este mai mic cu cor. 10.000 deși venitul brut a fost mai mare ca în anul 1902 — se purcede la primirea bugetului, darea absolutului și fixarea dividendelor cu 28 cor. Membrii direcțiunii G. Dima și I. Papiu, ieșiți după ordinea vechimei, sau reales cu mandat pe 6 ani, cel dintâiu cu voturi unanime, cestalt cu majoritatea voturilor.

Cetindu-se în urmă cotele distribuite pentru scopuri de binefacere în suma de 16.400 cor. din care 14.800 le distribue adunarea generală, ear' 1600 cor., le lasă la dispozițiunea direcțiunii, acționarul lui. Bardosy propune, ca din 1600 cor. să se lase la dispozițiunea direcțiunii numai 1400 cor., ear' 200 cor., să se voteze »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu« spre depurarea unei părți a datoriei ei contrase la consistoriul din Sibiu cu ocaziunea cumpărării casei pentru hală de vânzare, care sumă să se deie Reuniunii la mâna consistoriului până atunci, până când va fi depurată toată datoria. Directorul executiv întreabă pe propunător dacă are cunoștință, că toate sumele incurse până acum s'au întrebunțat, sau nu, din partea Reuniunii chestionate spre depurarea datoriei, la care întrebare, deși unul din acționari și în calitate ca asesor consistorial, a dat des-

lușirea esactă și competentă, că anume o parte considerabilă a datoriei este depurată — adunarea n'a sprijinit propunerea, care era motivată și cu faptul, că »Albina« ca o instituțiune de bani are menirea și datorința în primul rând de-a sdrijini întreprinderile salutare ale meseriașilor și prin asta a ridica vaza clasei de mijloc, totuși propunătorul a rămas la votisare singur și așa s'a respins așa zicând *unanim* propunerea sa pentru ajutorarea »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu«.

Raportorul.

Ceva despre „Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din archidieceasa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“.

(Urmare și fine).

Pe când în trecut nu ne lăsau să învățăm, astăzi din contră ne silesc. Dar' cum n'am fost învățați cu școala — poate — nu ne prea îngrijim de ea. Mulți oameni din poporul nostru vęd cea mai grea sarcină în ea. De unde urmează, că oamenii noștri și azi numai cu mare greutate plătesc salariul învățătorului și cu mare greutate își trimit copiii la școală — pe unele locuri. Sânt, nu 'i vorbă, multe sarcini puse în spatele lui, puse de stat și de alții și puse unele de el însuși; dar' trebuie să ne deschidem ochii, căci începe a suna ciasul al 11-lea. Mă tem însă, că ne-om implini datorința față de școalele noastre, dar' va fi prea târziu! Să luăm pildă dela alte neamuri, cum jertesc și astăzi chiar din repartiție ca și noi, și totuși au mare tragere față de ea. Las' că între aceia sânt și unii cu stare mai bună decât noi, dar' oare cum au ajuns la aceea? ... Prin lumina școlăiei, de care noi și astăzi fugim, ca dracul de tămăie!

Și tocmai aici, unde e mai greu, reuniunea noastră învățătorescă vrea să vină în ajutor. Și arume voiește să ajute școalele sărace, ca să-și poată ține un învățător cum să cade. Ce-î o școală săracă, cred, că știe fiecare. Ce-î un învățător bun ear'. Căci e mare deosebire între un învățător bun și între un bucher.

Dar' par'că aud, cum vor zice unii: ei bine, societatea lor tot pe ei îi ajută. Ce mai atâta vorbă lungă! Așa e, că învățătorul e școală. Dar' oare nu scapă de perirea întu-

nerecului pe aceia dintre frații noștri, cari ar vrea să-și susțină școală, dar' nu pot. Și apoi a ajuta pe cei neputincioși dintre noi, nu e numai o faptă națională, ci și creștinească. Alte popoare, cu o credință creștinească mai slabă decât noi, dau mai mult ajutor fraților lor neputincioși. De ce n'am face și noi așa, ca creștini buni. Apoi astăzi împrejurările să schimbă. Azi-mâne toate școalele noastre vor fi sărace. Învățătorul nu poate, dar' nici nu-î iertat să mai servească pe copuri și mierză, ori chiar pe trei sute pe hârtie, ca mai înainte; ci va trebui să capete o plăta cinstită întocmai ca și munca sa. Pentru că de dimineța până seara a tot blehă din gură cu 60—80 copii timp de 8 luni și azi mâne de 10, nu-î un lucru tocmai ușor. Apoi chiar și plugarul după o muncă bună și îndelungată așteaptă roadă îmbelșugată dela D-zeu. Pentru ce n'ar aștepta și învățătorul? Dacă învățătorul mai departe își jertfește întreaga sa viață pentru popor, e numai drept, că și poporul să jertfească ceva mai mult pentru învățător. Căci singurul și cel mai uare binevoitor al poporului este învățătorul. Și apoi dacă poporul mulți ține domnește pe spatele sale, de cari n'are nici un folos, pentru ce n'ar ține și pe învățător, căruia îi trage folosul? Ei, dar' de unde? sarcinile se înmulțesc, poporul sărăcește și pretensiile față de școală să înmulțesc.

Ca să nu pierdem școala, focarul cel mai scump de lumină, reuniunea vrea să vină în ajutor, ajutând școalele și pe copiii lipsiți.

Pentru ducerea la îndeplinire a acestui scop, fiecare învățător plătește la an 4 cor. Aceasta e taxa de membru ordinar. Pe lângă membri ordinari mai sânt și membri fondatori, cari plătesc odată pentru totdeauna 40 cor. Mai sânt și membri ajutători, cari plătesc anual câte 2 cor. Dar' apoi cine nu vede, că din aceste taxe și numai dela atâți membri cu greu să va ajunge scopul.

Ear' pentru-ca învățătorii să se deservășească țin în fiecare an câte două adunări de despărțământ. În aceste adunări învățătorii nu lucră numai la cultivarea lor, ci și la a poporului. Pentru aceea țin vorbiri folositoare din cercul economiei raționale sau cum ar trebui să se lucre pământul mai bine ca să aducă cel mai mare folos, precum și alte vorbiri folositoare.

Ear' ca să se sfătuiască toți împreună țin în fiecare an o adunare în Blaj, care se numește adunarea generală. La aceasta adunare iau parte și mai marii bisericesti. În

Măriața lui Pavel

sau

Pedepșirea lăcomlet.

Povestire

de

Ioel Vlateu.

(Urmare)

Să adună lume multă la olaltă. În mijlocul satului, unde era locul mai larg oficerii și cu cătanele să opriră în loc și să tocmiră în un cerc rotund și mare, apoi musica prinse a zice niște jocuri minunate și îndată să aruncară cătanele în joc și prinseră a juca și tropoti de răsuna și tremura pământul sub picioarele lor.

Să încinse un joc strașnic. Feciorii satului, cari erau adunați toți aici, numai scăpărau de pe laturi să între și ei în joc. Cătanele, cari jucau, îi tot îndemneau. Feciorii fără multă șovăire intrară cu voie bună în joc, ei nu știau că mulți dintre ei nu vor vedea mai mult satul Pădureni.

Între cei de față era și Petru și Pavel Natului. Petru venise, să se sfătuiască, că cine ar fi bun să 'l deie cătară, Pavel earăși venise să vadă și el jocul vestit al »verbuncoșilor«. Petru tot vorbea cu niște oficeri, pe cari îi cunoștea de bună seamă. Pavel să uită cu plăcere la vialul joc, ce să întinsese în mijlocul satului. De odată îl furnică și pe el sângele prin vine și îndată sare și el cu curaj în jocul ce părea a nu se mai sfârși.

Pe când juca Pavel mai cu voie și mai cu curaj, Petru să tot uita la dînsul pe sub gene. De odată, precum să sloboade un fulger din nori depărtați, așa îi plesni și lui un gând prin mintea 'i răuticioasă. O vorbă, un cuvânt numai, și toate planurile lui sânt împlinite. Numai o singură vorbă trebuia să zică, ca om cu dovadă cum era el, și Pavel nu mai era cu el într'un sat, ci trecea peste țeri și mări. Să apropie îndată de un oficer și îi șopti ceva în ureche, îi puse mai mult decât ceva în mână, să înțelege că pe ascuns 'și-î arată cu mâna pe Pavel, care juca de trâmura pământul sub picioarele lui.

Îndată după ce Petru făcu ce spuserăm mai sus, la un semn al oficerului, săriră din joc două cătane și îndată prinseră pe Pavel 'și-î îmbrăcară cătanește.

Înzădar fură toate rugămintele și lacrimile lui Pavel, căci acelea nu induioșau pe nimenea, numai pe feciorii cari stau pe lângă el 'și-și așteptau și ei asemenea soarte. Zădarnice fură toate jalbele și spusele lui Pavel, căci oficerii mai prinzând vre-o 3—4 feciori din sat să duseră cu ei, lăsând întreg satul în jale și amar, și nu lăsară pe Pavel, nici barem să-și ia rămas bun dela soția sa iubită și dela mica-î Măriața. Cu inima sfâșiată și ruptă de durere, cu ochii înecați în lacrimi plecă Pavel trist amărit până în suflet din satul său. De două ori era mai trist și mai supărat, vędend că tocmai frate-său a fost acela, care a putut face fapta aceasta mârșavă și îngrozitoare.

(Va urma).

aceasta adunare, pe lângă lucruri folositoare pentru înaintarea societății și a școalelor, se mai îndeletnicesc și cu modul, cum ar pute ridica pe poporul nostru românesc la o mai bună stare materială, adică să-l facă mai gazdă. Chiar în anul acesta au desbătut tema: »Causa decadenței materiale a poporului țeran. Prin ce mijloace am pute noi învățatorii și preoții conlucra 1. la împedecarea răului. 2. cum am pute promova bunăstarea lui materială și prin acestea a ne îmbunătăți soarta noastră și a școalelor noastre?»

Hotărârile ce s'au luat sunt foarte folositoare. Și dacă învățatorii vor lucra în forma aceea — și mai pe sus de toate dacă poporul va asculta — în timp de 10 ani, se zic așa, poporul nostru țeran se va afla în o altă stare materială.

În fața atâtor ajutoare ce Reuniunea noastră voiește să pună poporului nostru țeran la îndemână, oare ce ar trebui să facă el?

Serviciul cel mai bun, ce l-ar aduce lui însuși și prin aceasta și Reuniunii, ar fi, după gândul meu, ca fiecare să meargă la adunările de despărțământ ale ei, cel puțin din comuna aceea, în care se ține adunarea. Aici pe lângă că ascultă povețe folositoare spre binele său, mai ia seamă și despre mersul școalelor și cum să crească copiii mai bine. Căci e o mare fericire a fi și crește copiii bine și a ave într'adevăr copii bine crescuți. Cred că ați luat seamă, că și vitele crescute bine sunt mai prețioase decât celelalte. Dar' apoi un om crescut bine! Ear' apoi ca Reuniunea să-și poată împlini datorința față de școalele sărace și de copii lipsiți, ar fi tare bine, dacă fiecare s'ar face membru, solvind nu 4 cor., nici 2 cor. ci care după cât îl ajută puterile. Cât de puțin e bine primit. Aceasta dare nici n'a ajunge pe o comună așa de des, ci numai când și când. A jertfi atunci 10—20 fl. n'ar fi un lucru tocmai mare. Puțin, puțin, dar' din puțin se face mult. »Pecătura deasă scobește peatra».

Popor român! îmbrățișează reuniunea, căci e singura societate, care lucrează de adreptul la binele țeranului și la mântuirea școalelor noastre din ghiarțele peireii!

Elie Câmpean,
învățător.

Adunarea zidarilor români din Bistrița.

— Intrarea lor în »secția zidarilor» în sinul Reuniunii a meseriașilor români din Bistrița — 300 de zidari români reclamă lucru. —

Bistrița, la 20 Martie 1904.

De vre-o câteva luni s'a sulevat ideea, că zidarii, lemnarii, pietrarii, bionarii, măsurii și pardositorii români din Bistrița, să-și formeze o reuniune.

După multe consfătuiri cu consimțământul și sub conducerea mai multor fruntași inteligenți din loc s'au și întrunit în salonul de sticlă dela »Bombardier», Sâmbătă în 12 Martie, unde după multe desbateri, au adus conclud, că dacă statutele »Reuniunii meseriașilor români din Bistrița» deja esistentă, sunt corespunzătoare și pentru ei, atunci cu consimțământul comitetului aceleia să între cu toții în sinul ei. Pentru a se înțelege cu membrii comitetului reuniunii meseriașilor, s'a esmis din sinul lor o comisiune de 10 inși, care apoi Luni în 14 Martie ținând o consfătuire, la care au luat parte membrii comitetului reuniunii precum și mai mulți inteligenți — după lungi și serioase desbateri au ajuns la

convingerea, că zidarii români numai așa își vor ajunge scopul la care țintesc: dacă cu toții vor intra în sinul reuniunii deja provăzută cu statutele aprobate de înaltul minister.

În urma acestei consfătuiri comisiunea de 10 a și convocat o adunare generală a zidarilor români pe Dum. în 20 Martie la 2 ore p. m. în salonul dela »Bombardier».

Zidarii în urma acelei convocări au și luat parte, în număr aproape de 200 inși.

După deschiderea adunării prin un frumos și potrivit cuvânt de deschidere rostit de dl Dr. Vasile Pahone, adv., a urmat constituirea, alegându-se ca president adhoc Dr. Vasile Pahone, ear' ca secretar dl T. A. Bogdan, inv.

Cetindu-se lista celor însinuați, se constată că maioritatea e de față.

După-aceea i-se dă cuvânt dlui Mateiu Șirlincan, cassar la institutul »Coroana», care descriind celor de față rezultatul comisiunii de 10, întrunită în localul Reun. meseriașilor — îi îndeamnă cu toată serioșitatea, ca se între în sinul Reuniunii meseriașilor români, care deja are statutele aprobate. Le descrie, ca formându-și așa numita »secția zidarilor» având în frunte un subcomitet, pe lângă un regulament intern subscris reciproc — și ar putea conduce agendele cu toată ușurința.

Mai vorbește Dr. Pahone, esplîcându-le modul după care ar trebui să porceadă, spre a ajunge la scopul dorit, și anume, că atât față de cei din afară cari vin și le fac concurență, cât și față de cei cari nu au dreptul de a întreprinde, zidarii numai ca »reuniune», respective ca »secție de reuniune», îi pot împedeca. Le descrie pe larg, că cum și în ce formă are să lucreze secția și îi aduce la convingere că numai pe încetul, dar' e sigur că scopul și l' vor ajunge.

Să mai vorbește despre facerea unui »fond de ajutoare în casuri de nenorociri»; despre statorirea timpului de lucru; despre facerea unui steag etc. La desbatere iau cuvânt Pavel Butuc, zidar, Lucian Bolcaș, redactor, Theodor A. Bogdan, învățător, M. Șirlincan, cassar, Dr. Vasile Pahone, Vasile Lungu, mésar, Ioan Zegrean, zidar, Ioan Rauch, George Mateiu, tipograf, Pavel Murășan, etc.

Să hotărește cu unanimitate, ca reuniunea să-și facă un fond de ajutoare, după-ace statutele deja avute permit aceasta. Se primește facerea unui steag comun. Apoi mai hotăresc facerea biroului, care se poarte evidență despre toate neajunsurile și lipsele zidarilor precum și modul de lecuire al acelor.

La sfârșit cu unanimitate hotăresc a intra cu toții ca »secție a zidarilor» în Reuniunea meseriașilor români. S'au înscriș aproape 200 inși, cari au și fost declarați ca membri și se oferă, că restul de aproape 100 inși încă o se între în sinul acestei reuniuni.

De va ajuta d-zeu, nu va trece nici o lună de zile și aceasta reuniune va fi una dintre cele mai puternice, având preste 300 de membrii ordinari. Începutul e greu, dar' nu trebuie se des-pereze nime, căci numai pe încetul și

cu puteri unite se fac lucrurile cele bune.

Măestrii zidari conduși de aceasta idee salutară, vor dovedi și se vor convinge că în unire e putere.

Salut cu plăcere aceasta mișcare și doresc ca mâne-poimâne cei 300 de zidari, reclamați să fie de toți întreprinzătorii și arhitecții, căci de mult e dovedit că zidarii români de aici sunt muncitori harnici și constiențioși. Cui îi trebuie măestrii zidari să binevoiască deci a se adresa »Reuniunii meseriașilor români de aici».

— tab. —

Dela teatru.

Duminecă, în 27 Martie st. n. s'a reprezentat ultima piesă în sezonul acesta. S'a reprezentat opereta »Wiener Frauen» de Lehár. Seara a succes foarte bine; Minna Baviera a căpătat un buchet de flori. Seara aceasta, ca seară de adio, putea să fie mai bine cercetată; cauza a fost poate seara frumoasă de primăvară.

Dacă ținem un resumat asupra tot sezonului, găsim, că toți actorii sau nisuit cu succes, ca să împlinescă pretensiunile, de altcum cam mari, a publicului sibiian. Teatrul a fost în total destul de bine cercetat; arată aceasta spre pildă, că câteva novități de operete sau putut preda de patru, până de opt ori. Spre pildă opereta »Der Rastelbinder» s'a predat de opt ori; operetele: »Frühlingsluft» și »Bruder Straubinger» de câte 4 ori. Dintre piesele serioase mai mare succes a obținut »Zapfenstreich», care s'a predat de patru ori. Piese clasice, cari, așa se vede, pe pământul sibiian nu prea prosperează, sau dat șapte.

După cum zic, actorii și direcțiunea teatrală sau nisuit din toate puterile să satisfacă publicului și, mulțumită dlui Bauer, putem constata cu bucurie, că teatrul sibiian nu stă nici după multe teatre de primul rang din capitale. Dl Bauer e de present cu trupa în Brașov, de acolo apoi ține un turneu artistic prin Ardeal.

Le zicem dar' și noi un »adio» și în numele multora, un sincer »La revedere».

Glg.

Plantare de pomi.

Subscrisul comitet central va planta Duminecă la 3 Aprilie n. c. în grădinile membrilor Reuniunii noastre agricole cu locuința în Boița altoi (meri pătuli), dăruți de Reuniune. Membriilor de acolo li-s'au dat instrucțiunile necesare relative la săparea gropilor etc.

Luni la 4 Aprilie n. c. se vor planta în teritoriul numit »Pe Runcuri» din comuna Porcești, destinat pentru pometul comun, altoii procurați în acest scop. Propunătorii sunt invitați a se presenta la fața locului, dat fiind că cu această lucrare se pun primele baze la înființarea pometului.

La aceste lucrări, însoțite de folositoare învățături asupra culturai poamelor, ne luăm voie a invita pe toți membrii și sprijinitorii Reuniunii noastre agricole.

Sibiu, 30 Martie n. 1904.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu».

D. Comșa,
president.

V. Tordășianu,
secretar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura legumilor.

(Urmare).

Usturoiul sau atul (alium rativum) nu se prăsește din sēmēntă, ca ceapa, ci din căței, cari se află la rădęcina din pămēnt, legați între sine și acoperiți cu niște învelișuri solzoase. Căței nu miți se cultivă primăvara în straturile anume făcute, la o depărtare de câte trei-patru degete unul de altul, ca să se poată și săpa, când se ivește buruiană printre ei. Prin Iunie se înoadă foile crescute deasupra pămēntului, ear' prin August, fiind usturoiul deja copt, se poate scoate din pămēnt, apoi se împletește în cosițe și se păstrează peste iarnă la un loc svēntat.

Usturoiul, avēnd un miros și gust plăcut, deși ustură mai tare ca ceapa, se întrebuițează și el în unele mănări, pentru a le da un gust și oarecare miros mai plăcut; cu deosebire se întrebuițează el la facerea cărnaților și a șuncelor afumate. Usturoiul se mai întrebuițează chiar și ca medicină la unele boale. Poporul mai sărac izraelit îl consumă cu multă plăcere și ca legumă de casă cu pâne.

Afară de usturoiul ordinar, se mai află o specie numită *purul* (alium purum), care se cultivă întocmai ca și cel ordinar. Acesta se poate lăsa peste iarnă și în pămēnt. *Prasul* (alium schonoprasum) încă este o specie de usturoiu, care însă trebuie cultivat în tot anul în alt pămēnt nou.

5. *Cultura legumilor bostănoase.* *Crastavețele* (cucumis sativus) iubește pămēntul fraged, gras și gunoît din greu cu gunoiu putred și mērunț, care adecă îi ține mai cald. Pămēntul, în care voim a-l cultiva, trebuie săpat bine și afund încă de cu toamna. Simburii pentru crastaveții de sēmēntă se aleg totdeauna din cei mai mari și mai frumoși, cari se uscă apoi bine la soare și astfel se păstrează la un loc svēntat până primăvara, când voim a-i sēmēna.

Înainte de sēmēnat, simburii de crastavete încă se pot înmuia puțin în

apă caldută și apoi se pune lângă cuptor, până ce încolțesc, și numai după aceea să se pună în cuiburi în grădină sau pe câmp.

Pusul cuiburilor de crastaveți se face în decursul lunii lui Maiu, de oare-ce și lor le strică răcelile de primăvară. Pusul lor se mai poate continua încă și prin Iunie, Iulie și August așa ca să putem avē până toamna târziu tot crastaveți tineri. Dacă pămēntul destinat culturai crastaveților, nu ar fi destul de fraged și gras, atunci îi punem cu gunoiu de cel mai mērunț. Aceasta o facem așa: după-ce facem gropile și punem simburii în ele, luăm o corfă cu gunoiu mērunț, pe care-l stirmim bine pe simburii puși în acelea, apoi le astupăm tot cu pămēnt de cel mērunț.

În starea aceasta se lasă simburii de crastaveți, până-ce rēsar și cresc ca de o palmă dela pămēnt, atunci se sapă pentru prima-dată. La două-trei săptămāni după aceea, când s'au făcut vițele mai mari și au început a se întinde, se sapă de a doua-oară, cu care prilej apoi e bine a se pune pe sub acelea și niște tufe de fag sau alun, ca să nu stee pe pămēnt, de oare-ce într'un asemenea cas se pot putrezi nu numai vițele, ci chiar și crastaveții, cu deosebire când sūnt ploi îndelungate. La culesul crastaveților trebuie grijit, ca să nu se prea calce vițele cu picioarele, căci într'un asemenea cas se prea întăresc și amărăsc și nu mai sūnt așa fragezi și buni ca mai înainte.

Crastaveții se mănāncă sau în stare crudă, sau se înălesc. Înăcritul se poate fac ear', sau numai în apă sărată pentru vară, sau în oțēt pentru iarnă.

Înăcritul în apă sărată se face așa: se adună mai întâiu crastaveții din grădină, apoi se spală în apă proaspētă, după aceea se așează într'un vas, în care să mai pun și păstăi de ardeiu, pătlăgele și mai multe fire de mărar, apoi se umple vasul cu apă sărată. Pe unde nu este de aceasta, se presară sare mērunț peste fiecare rind de crastaveți, apoi se umple vasul cu apă proaspētă și curată.

Înăcritul în oțēt se face în modul următor: se culeg crastaveții cei mai mici și mai frumoși din grădină, apoi se spală în apă curată, după aceea se așează vasul anume făcut spre acest scop, dimpreună cu ardeiu și pătlăgele, se sară rind de rind, apoi se toarnă oțētul peste ei. De-asupra vasului se mai pun frunze de viie, sau de cires, apoi mai multe fire de mărar și scorțișoară. Vasul astfel umplut se astupă bine și apoi se așează la un loc potrivit în pivniță, destupându-se numai atunci, când voim a scoate crastaveții din el.

Pepenele (cucumis melo) se cultivă întocmai ca și crastaveții în pămēnt fraged, gras și bine gunoît sau apoi în pămēnt întreg, adecă țelină. Pepenele se mănāncă mai cu seamă după alte mănări mai grase, — de sete sau apoi ca legumă de post cu pâne.

La sēmēnat se pun în cuiburi tot câte 4—6 simburii, apoi se presară cu gunoiu mai putred, după aceea se astupă cu pămēnt. După-ce rēsar bine, se sapă pentru prima-dată, ear' la două-trei săptămāni de-a doua-oară și pe unde e de lipsă și de-a treia-oară. La săpatul din urmă se pot pune pe sub vițe, ca și la crastaveți niște tufe, ca să nu putrezească de pămēnt. Când vițele au făcut câte patru frunze, cea din mijloc să taie, ca să se poată desvolta mai bine și mai cu putere cele rămase. Pe timp de secetă e bine, dacă vițele se pot uda cât mai des. Udatul trebuie să se facă totdeauna seara.

Când pepenele e de mărimea pumnului, se pune sub el un hărb de oală sau de sticlă, ca adecă să nu se putrezească de pămēnt. Pepenii sūnt copti atunci, când li-s'au îngălbinit coada și fața și au un miros plăcut. Ei sūnt de mai multe specii precum: Ananas, Cantelop, Prescott de Paris, Prescott timpuriu, Prescott argintiu, Gloria, Carmelit, Orange, Dolo, Italia, Ispahan, Persia, Turchestan ș. a.

Bostanul, lobența sau dovleacul (cucurbita citrulus) este de două feluri: sēlbatic, care se cultivă prin cucuruz pentru porci, și domestic, care se cultivă prin grădini pentru nutreala omului.

VESELIA.

— Foia glumeată a Foii Poporului. —

Ovreiul și lacul.

Un ovreiu, ca toți ovreii,
Speculant pe cum să spune
Cutriera cele sate
Ș'avea geșeft de minune!
Căci cu cercei și inele
Cu bumbac, verigi, mărgel,
Înșela lumea cum vrea,
Nime grija nu-i avea.

Dar' a pățit-o odată
În un sat de pe Câmpie,
Pe und' locul nu-l știa
Și ne-avēnd nici soție.

Trebuia pe la 'nserate
Să-și ia drumul în alt sat,
Fiind că-n satul numit
Sălaş nu 'și-a căpētat.

Haid' copile merge singur
Dar' a 'ntunecat pe drum,
Că bietul de ovreuaș
Să vedet', ce poate-acum.

Căutând el drumul țării
Care-i alb de multă piatră
Și zărind ceva albeață,
Vrea 'ntr'acolo să s'abată.

Dar' minune, ce aude?!
Cev'aproape frunzărind;
Părul 'i-se scoală-n cap,
Ear' pe el !! vezi fugind.

Fuge 'nt'una de s'omoară,
C'a s'ajungă 'n drum de țeară,
Dar' când făcū primul pas
Intr'o apă s'afundară.

Era un lac părăsit,
Dar' afund destul de tare;
Ș'asa bietul de ovreu
Nu avū altă scăpare,

Dimineata călătorii,
Ved negoate peste lac,
Însă nu-și puteau da seamă
Că oare-ce s'a 'ntēmplat?

Dar' Evreii, pe cum spun,
Au înțeles asta treabă,
Că noaptea ei nu mai merg,
Nici un geșeft să mai facă,
Ear' de lacul ce-l cu marfa
De te-apuci să povestești
Nu știu zēu eu, ce i'ățești!

Chimou.

Cine dracul să fure?

Să înțerasse cu încetul și luna apărū pe cer. În sat era liniște. Badea Costan, păzitorul de noapte porni încet de-alungul satului. La Itzig, cărcămarul, să oprī. Pasē-mi-te, acolo era vieață dalbă; jurații cu învățătorul își petreceau lângă vin și Vasilică, țiganul din capul satului, le trăgea cu dipla. Badea Costan

Bostanul încă iubește pământul fraged și gras și se cultivă întocmai ca și crastaveții și pepenii.

Bostanul sêlbatic are formă cam lungăreață și culoare alburie, galbină, neagră sau târcată ear' cel domestic are formă rotundă, cam turtit la capete și culoare verde galbină. Bostanul de mâncare încă e de mai multe feluri: de Bordo, Centenar, de Etampes, Basilian zăhăros, Maron, Neapolitan, Mexican, ș. a.

Patlăgelele roșii și vinete sau merele de paradii (solanum lycopersicum) se cultivă întocmai ca și crastaveții. Ele încă sânt de mai multe feluri precum: General, Grant timpuriu, Criterion, Excelsior și altele. (Va urma).

Formați reuniuni de pompieri.

Stirea publicată în nr. 10 din »F. Pop« despre »fondul pentru ajutorarea celor păgubiți prin foc«, mă îndeamnă a zice celor ce se interesează de soarta poporului: »Formați reuniuni de pompieri!

Timpul cel mai potrivit pentru formarea reuniunilor de pompieri e chiar acum primăvara, când tineretul satului în lipsa altor distracții, se deprinde în exercițiile militare. Acum în postul mare în fiecare comună vedem câte una sau mai multe grupe de feciori ajunși la etatea recrutării, sub comanda unui alt voinic venit poate numai în toamna trecută dela oaste — făcând deprinderi militare.

Ne apropiem de ei și pe baza unei știri triste din foi sau din trista întâmplare a unui foc, le povestim, că în cutare comună născându-se foc a nimicit atâtea și atâtea case și supraedificate economice, rămânând oamenii împreună cu animalele lor fără scut și fără hrană, și aceasta s'a întâmplat mai cu seamă, că oamenii n'au sărit dela început la foc cu pompa, care zăcea uitată de toți în șopronul dela primărie; sau că mergând cu o astfel de pompă, aceea era stricată — nu funcționa, ba nici nu se pricepea nime la manauarea ei adevărată nu știau, care tub cum și unde se pune, adevărat care sugere și care înână — conduce apa.

Să spunem, că ei cu brațele lor voinice și curajul lor tineresc, conduși de cei mai bătrâni, cu unelte de stins focul, între cari cel dintâiu e pompa, de care se află și în comuna

să opră puțin, apoi puindu-și cojocul și »focoșul« în pridvor, să bage și el înăuntru și să puse și el la masă. Incepură a povestii și începu și badea Costan, care fusese mulți ani la cănie, să povestească din pățaniile lui. Toți ascultau și așa povestind și trăgând din când în când câte o dușcă de vin, se pomeniră, că miezul nopții a trecut de mult. De-odată îi trăsni prin minte învățătorului, că locul lui badea Costan, ca păzitor de noapte, i-ar fi fost alt-undeva și nu în cărcimă, nu se putu răbda, să nu-i zică: »D'apoi bade Costane, dacă dumneata șezi aici și nu păzești prin sat, ori cine poate să fure«. Badea Costan încruntă una din sprâncenele stufoase și, după ce goli paharul de vin, stergându-și mustețele, răspuse:

»Drept ai, domnule învățător, dar' cine dracu să fure prin sat dacă noi sântem aici.

lor și despre care ei poate nici nu știu că unde și cum e și cum se lucră cu ea, — ei sânt în stare, ca în cazul unui foc, să dea piept cu acesta stingându-l încă în primele momente și astfel ar face mult bine scăpând avutul, ba în multe cazuri, chiar și vieța oamenilor amenințați a se preface în scrum; precum nu arare ori s'a întâmplat și se întâmplă mai cu seamă primăvara, când se întâmplă cele mai multe focuri și de cele mai de multe ori din negrijie

Punându-ne apoi poate chiar noi în fruntea lor, în mers regulat, milităresc îi conducem până la primărie sau la acel loc, unde se țin rechisitele comunale designate și procurate pe bani scumpi cu intențiunea nobilă, ca cu ajutorul lor oamenii să deie piept și să stingă focul, ce ar amenința nimicirea comunei. Zic: îi conducem la locul unde se țin rechisitele de stins, pentru-că pe baza ordinațiunii ministeriale de sub nr. 53888 ex 1888 fiecare comună e obligată a se prevedea cu cele mai necesare rechisite de stins focul, apoi fie o comună cât de săracă, cumpere cu câteva sute o pompă, cu care în cazul unui foc se poate scuti avere în preț de 10 și 100000 fl. Se poate procura chiar și în rate, apoi pe câte altele nu cheltuește biata comună.

Durere înse că în multe locuri trebuie să vedem, ca acestea de când au fost procurate prin direcția cercuală sau comitatensă și de când primarul (încă poate cel de acum 10—12 ani) onoare excepțiunilor — le-a băgat în șopronul pustiu și altfel nefolosibil zicând: »aici poate sta, nu ne trebuiește«, n'a mai cercat-o nime decât doară niște băieți, cari în jocul lor au umplut țevile cu bețe ori lemne, ear' cilindrele cu țerină și năsip, ori câte o găină, care ascunzându-se din ochii stăpânei sale, și a aflat cuib în bazenul pompei, unde a ouat, clocit și scos pui, și cărora mai târziu le-a servit și de culcuș.

(Va urma).

Proiect de statute.

Statutele

»Comitetului alianței reuniunilor învățătorești gr.-cal. rom. din țeară«.

(Urmare).

CAP. V

Drepturile și datorițele membrilor.

§ 10. Membrii onorari au drept a participa la toate ședințele comitetului cu vot, consultație, ear' cei fondatori numai la adunările generale, dar' și ei cu vot consultativ și decisiv.

§ 11. Fiecare corporațiune sau reuniune învățătorească, dacă este membru ordinar al alianței, amăsurat membrilor săi poate să și aleagă reprezentanți mai mulți sau mai puțini pe reștimp de 3 ani și anume:

după membri dela 10—50 un reprezentant și după fiecare 50 de membri în sus tot câte un reprezentant, așa, că după 51 membri poate deja trimite 2 reprezentanți.

Reprezentanții aceștia cu membrii onorari, fondatori și părtinitori dimpreună formează comitetul alianței. Numele reprezentanților sânt a se face cunoscute presidiului comitetului tot la trei ani înainte de adunarea generală alegătoare de oficianți până la 1 Iulie. Dacă cutare reuniune sau corporațiune ar întrelăsa aceasta, i-se vor considera de reprezentanți pe ciclul nou de 3

ani tot foști reprezentanți din ciclul vechiu. În casuri de depărtare, moarte sau abdicere, respectiva reuniune sau corporațiune are drept de a-și alege și trimite alt reprezentant.

§ 12. Reprezentanții aleși de reuniuni și de corporațiuni au drept de a se consulta și vota în adunările comitetului.

§ 13. Membrii părtinitori au drept de a se consulta, dar' nu de a vota.

§ 14. Toți membrii comitetului primesc eventualele colecțiuni ale comitetului.

§ 15. Membrii ordinari și părtinitori sânt datori a-și trimite taxele în fiecare an cel mult până la 1 August la cassa comitetului.

§ 16. Membrii fondatori își pot plăti competențele și în decurs de 5 ani în rate egale.

§ 17. Intrarea în comitetul alianței este obligătoare pe 5 ani.

§ 18. Ieșirea din comitetul alianței este de a se anunța cu 1/2 an înainte de a se împlini cei 5 ani obligatori, altcum obligațiunea de a fi membru mai ține 5 ani.

§ 19. Cine ar întrelăsa a-și plăti taxele mai mult decât un an, pe acela îl poate comitetul restringe la plățirea taxelor sale pe calea judecătorească.

§ 20. Ori-cine înceată a fi membru părtinitor prin ieșire s'au moarte.

§ 21. Ori-cine înceată a fi membru ordinar prin ieșire sau disolvarea reuniunii sau corporațiunii respective.

CAP. VI.

Corpul oficialilor comitetului.

§ 22. Corpul oficialilor comitetului îl formează: un președinte, 2 subpreședinți, 2 secretari, 1 archivar, un casar, un controlor, și un consiliu dirigent constător din 12 membrii, precum și membrii onorari, 1 subpreședinte, 1 secretar, și 6 membrii în consiliul dirigent sânt a se alege dintre membrii din provincie.

§ 23. Oficialii comitetului precum și membrii consiliului dirigent să aleg pe 3 ani, la cererea alor 10 membri prin alegere secretă. Foștii oficiali și membrii în consiliu să pot alege eară.

§ 24. Președintele, sau, fiind el împiedecat — unul dintre cei doi vicepreședinți — conduce ședințele, subscrie actele mai ponderoase, reprezintă comitetul alianței față cu tot felul de autorități, deschide și conduce adunarea generală a alianței. În casuri de egalitate a voturilor, președintele decide.

§ 25. Prim secretarul este capul cancelariei comitetului. El primește toată corespondența comitetului și o prelucră; se îngrijește de ducerea proceselor verbali a ședințelor, duce evidențele membrilor, compune susțernerile și reprezentațiunile, pregătește adunările și ședințele, concipiază circularele la reuniuni și corporațiuni, se îngrijește de comunicatele necesare prin foi; el compune tipăriturile, eventual redactează buletinul comitetului.

§ 26. Al doilea secretar stă la dispoziția prim-secretarului și are să-l ajutore întru toate, eventual să-l substituie.

§ 27. Archivarul păstrează toate actele comitetului predate lui de prim-secretar, precum și toate tipăriturile și cărțile comitetului, până atunci, când s'ar afla de lipsă a se crea post de bibliotecar.

§ 28. Cassarul manuează toți banii cari se trimit cu ori-ce scop la comitet: fundațiunile de membru, ajutoarele ș. c. l. Duce ziar regulat despre intrate și ieșite și la finea, fiind adunarea generală, înaintea acesteia în tot casul este dator a prezenta rațiociniu, apoi a comunica în vre-o foaie aleasă de consiliul dirigent, o arătare scrisă și de controlor despre intrate și ieșite și alta despre starea averii alianței.

§ 29. Comitetul poate revedea rațiociniul ori-când, dar' înainte de adunarea generală este dator a-l revedea. Cassarul plătește suma până la 100 coroane la asemnarea președintelui, mai mari însă, numai asemnându-se acelea de comitet. Bani străini trimiși casei cu ori-ce scop, îi manuează cassarul deosebit și face arătare despre sosirea lor la comitet, care apoi dispune că ce este de făcut cu ei.

Sume mai mari decât 100 cor., nu pot sta la casar, ci sunt a se depune cu știrea controlorului în cassa de păstrare.

Cassarul și controlorul precum și consiliul-dirigent, sunt răspunzători pentru averea alianței.

§ 30. Controlorul ia parte la manuearea casei, ține la an cel puțin de 4-ori revisiune de cassă și în semn, că a făcut aceasta revisiune, subscrie toate cărțile dela cassă; duce o evidență detaliată despre toată averea alianței și și aceasta o reprezintă la toată revederea casei prin consiliul-dirigent.

§ 31. Secretarii și cassarul pot să aibă și onorare, acestea însă le stătoarește adunarea generală din timp în timp. (Va urma).

Sanator pentru muncitori bolnavi.

Prin rescriptul seu din 29 Faur c. nr. 8691, ministerul r. u. de agricultură ne vestește, că medicul c și r. de regiment în rezervă, dl Dr. Stefan Wosinski, a înființat pe proprietatea sa dela băile de pucioasă din Balf, comitatul Șopron, un sanator stabil pentru muncitori, care este provăzută cu 100 paturi, e deschis în tot decursul anului și primește atât bărbați cât și femei bolnave. Tractamentul bărbaților e separat de al femeilor.

Pentru întreținerea câte a unui bolnav în sanator cu cercetarea medicală și cu folosirea băilor, în zilele de vară se plătește cor. 196, ear' în cele de iarnă, cu încălzit și luminat cu tot, cor. 216.

Întreținerea constă: din 1, locuință cu haine de pat și cu serviciu; 2, dejun, la care se servește 4 dec. lit. supă și o franzelă; 3, prânz, la care se servește 4 dec. lit. supă de carne; 150 gr. carne și 3 dec. lit. furtură; 5, scaldă caldă, naturală, cu pucioasă și băi minerale.

Taxă de cură nu solvesc nici membrii sanatorului muncitorilor și nici aceia, cari dovedesc cu atestat în regulă, că sunt lipsiți de avere.

Pentru tractamentul medical, fără privire la lungimea timpului petrecut la băi, se solvește taxa de 6 cor.

Bolnavii sanatorului se bucură de o reducere de 25%, la prețul medicamentelor și la bandagele medicale.

Acei bolnavi, cari în locul băilor de pucioasă calde, circumscrise mai sus, vor să se folosească de băi cu apă electrică, de curent electric, de băi de noroiu, sau de cură de apă rece, se bucură de o reducere de 50%, a prețurilor de sus.

Atragem luarea aminte a muncitorilor nostri asupra acestui sanator.

Sibiiu, 17 Martie n. 1901.

Comitetul Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu.

D. Comșa,
pres.

Vic. Tordășlann,
secretar.

SOCIALISMUL ca primejdie națională.

Prelegere ținută de Nicolau Ivan, asesor. cons. (Urmare).

Lupta aceasta — este luptă pentru existență, luptă, care din punct de vedere moral nu e condamnată, din contră, condamnată a fost proprietarul fabricii, care ani de-a rândul a încasat 12½% după capitalul seu — și unui biet muncitor i-s'a venit la zi nici două coroane, — din care avea să trăească el, să crească și îmbrace copiii, să-i deie la școală, să plătească cuartir etc.

Dacă însă lucrătorii nu s'ar oprî la rezultatul ajuns — aci — atunci comitet ei păcat — tind să nimicească capitalul.

Fabricantul împins de concurență trebuie să desfacă marfa și mai ieftin, pretensiile muncitorilor devenind mai mari — urmează sistarea lucrului și cei 50 muncitori deodată stau pe strade

În starea aceasta tristă a lor nu e vorbă apoi de pretensii închipuite, nu e de ambiția scriitorului, care n'a isbutit la careva concurs, de-a poetului și a pictorului decepțional, — e vorbă de pâine, de locuință, de îmbrăcăminte trebuințe cari trebuie mulțumite, pentru-ca omul să nu devină fiară sălbatică.

Anglia, stat per eminentiam industrial a înțeles mai întâiu să deie o rezolvare rațională chestiunii sociale, a decretat anume prin legi învățământul obligat și gratuit pentru popor, și drept rezultat al acestei legi a sporit budgetul cultelor dela 4 milioane de marce, cât era în 1865 la 130 milioane în anul trecut.

Asemenea a redus dările indirecte, dările de consum pentru articlii de hrană: făină, carne, bere și sare — și în schimb a urcut dările directe: a pământului — darea pentru stabilimentele industriale și darea după venitele dela capitalele elocate în depuneri, acții și scrisuri fonciare.

Pe lângă acestea a garantat libertatea presei, libertatea întrunirilor, — și a estins dreptul electoral asupra tuturor muncitorilor, făcându-i în privința aceasta egali cu cei mai bogați lorzi din Angliera.

Măsurile acestea social-politice, pozitive, au dat cele mai frumoase rezultate și au smuls din mâna social-democraților armele cele mai primejdioase, cu cari s'au luptat contra capitalului. În Anglia — ce e drept — n'a dispărut socialismul, dar' el a încetat de-a

mai fi o primejdie pentru stat și pentru ordinea legală.

Germania, stat mare cultural în centrul Europei, nu s'a știut ridica la cumintenea Englezilor.

După suprimarea revoluțiunii din Paris — la 1871, — socialiștii urmăriți și anarhiștii espusați din Franca și-au luat drumul spre Germania, începând aci o acțiune de răsturnare.

În urma agitațiunii desvoltate de ei, deja în 1872 au intrat în parlamentul germân 2 deputați, — ear' la 1881 vedem deja 24 deputați socialiști, voturile date pentru socialiști trec peste ½ milion.

După atentatele din 1878, la 11 Maiu și 1 Iuniu, contra împăratului Wilhelm — s'a prezentat parlamentului legea pentru suprimarea dreptului de întrunire și introducerea censurei contra presei.

Legea odată respinsă, parlamentul a fost disolvat și s'a prezentat a doua-oară, cu unele restricțiuni, acum accesibile, dar' aceea nu a împiedecat, ca să se redacteze 41 ziare socialiște, cu peste 200 000 abonați și să se sporească numărul deputaților în cameră așa, că azi sunt factor de care se ține seamă, dat fiind, că orașele principale, Berlin, Hamburg, au reprezentanți socialiști în parlament.

Am făcut paralele între muncitorii străini și țărani, ca să putem urma firul desvoltării lucrului la noi.

Referințele agrare, referințele economice preste tot nu sunt nici pentru țărănul nostru mulțumitoare. Munca lui e rău plătită, locuința lui e slăbuță, hrana lui cât se poate de puțin nutritivă, organele cari ar fi să-l obladuească nu țin seamă de el, din contră, își dau mare silință, ca să-l siluească și să-l împingă la marginea despartăției.

Însă soarta țărănului nostru departe de a se pute asemăna cu cea a proletariului din Viena și Londra!

Nemulțămît însă totuși e și el, și pentru un popor puțin instruit nemulțămirea e de ajuns, ca să se arunce în brațele celui dintâiu aventurier, care-i știe pune în vedere schimbarea înspre bine.

Aici e punctul ce constituie primejdia pentru poporul nostru.

De nu vom prinde de veste, în o bună dimineață ne vom trezi că preste poporul nostru nu mai dispunem noi, ci alții, cari cu frase ademenitoare, cu vorbe frumoase îl vor smulge din brațele conducătorilor sei firești.

În sguduirea aceasta, în confuziunea aceasta, forțele noastre ca popor, ca națiune, se împart, se slăbesc, puterea noastră de rezistență se mistue, și de-odată cu amăgirea poporului urmează strivirea noastră națională din partea celor mai tari, din partea puterii.

Trebuie deci să hrănim poporul cu speranțe noue, să băgăm în el duh dătător de viață, să-i sărim în ajutor și să-l facem să simtă binefacerile bisericiei sale naționale, binefacerile institutelor naționale de învățământ, de credit, binefacerile la împărțirea stipendiilor și ajutoarelor, la mesele studenților — și pretutindenea unde e vorba de ajutor.

Pentru-că răul cel mai mare nu este socialismul cel adevărat și curat

lupta pentru existență, răul e că socialistii cei perciunați — cari se vîră la inima poporului nostru s'îl otrăvesc, este că ei nu au lege, nu au patrie, nu limbă, nu naționalitate, și noi, mai ales noi Români, numai ca Români avem rost de-a trăi și numai ca Români ne putem afirma și valida.

Pămîntul țeranului nostru azi nu mai produce ca odinioară. S'a împărțit în loturi mici, populațiunea s'a înmulțit, vitele s'au împuținat.

Puțini din țeranii noștri au laptele, această hrană nutritivă, și lipsind laptele, lipsește materialul de îngrășare și de îmbunătățire a pămîntului. Inteligența noastră, cu puține excepțiuni — întreagă se hrănește dela popor. Advocatul, preotul, învățătorul, neguțătorul, profesorul, toți trăiesc dela popor — dar' dacă ne punem întrebarea, ce am făcut noi — pentru-ca să ridicăm poporul, în cele materiale, trebuie să mărturisim, că în unele părți foarte puțin. Ne, trebuie dovezi? Să le avem.

(Va urma).

Stiri economice, comere., jurid. industr.

Colonii nouă. În comitatele Bács-Bodrog, Caraș Severin și Timiș au fost menite 23.816 jugere de păduri erariale pentru colonisari. Din aceste 4400 jugere sînt colonisate ear' 10.000 s'î pregătesc acum pentru acest scop

Tîrg de vin Insoțirea viierilor din Ungaria va aranja mai multe tîrguri de vin. Cel dintău tîrg va fi în Septembrie c. în Seghed n. Pentru pregătirea tîrgului insoțirea viierilor a ales o comisie de 8 inși

FELURIMI.

Călătoria unei dame din Port-Arthur pînă la lacul Baical. După prima bombardare a Port-Arthurului din partea Japonezilor, toate femeile și copiii s'î refugiară din oraș. Despre călătoria aceasta scrie o damă rusă, care și ea s'î refugiază în ziua proximă după bombardare.

»Intre bubuitul tunurilor, m'am dus la gară s'î mi iau bilet de tren. Cassarul îmi spuse, că s'î mai află numai bilete de a prima și treia clasă. Cu bani scumpi îmi luai un bilet de a prima clasă, însă fui bună bucuroasă, când, fiind trenul plin de refugiați, căpetau puțin loc în un vagon de a treia clasă. Nedescribilă e călătoria pînă în Karbin, care dură trei zile. În aceste trei zile n'am putut închide ochii. Fiindcă în Port-Arthur s'î dădură mai multe bilete, decât locuri erau în tren, era fericit omul, dacă putea să șadă pe tașca lui de călătorie. Eram toți cu groaza în spate și la fiecare fluierătură a locomotivei săream cu toții în sus, căci s'î lățiseră între noi vești, care de care mai grozave. Așa spre pildă, că Tungusii atacă trenul, că Japonezii pun dinamit că deraiam și alte multe. În Karbin mi a succes, s'î capet loc în un vagon de a prima clasă. Cu toate, că pe lângă și-nele trenului erau puse paze de soldați, tot o frică am dus, pînă ce am sosit la stațiunea Mangiuria, unde am răsufiat ușurați, știindu-ne pe pămînt rusesc. În sfîrșit, după o călătorie de două săptămîni ajunserăm la lacul Baical. Ne chiar bucurarăm, că am scăpat pe cîtva timp de aerul rîu din vagoane. Peste Baical trecurăm în sîniu. Era un frig teribil; 30 grade sub nulă; însă nu simțeam așa tare receața, nefiind vînt. Lacul ne oferea un aspect nedescribil; gîndiți-vă o câmpie lată, pînă unde vezi cu ochii, acoperită cu zăpadă, care strălucea în mii de diamante în razele soarelui și peste toate aceste

o liniște profundă. La mijlocul lacului, la o stațiune am putut căpeta ceva de mîncare cum s'î cade. La toate stațiunile în Mangiuria abia căpetau ceva de mîncare. Tot la trei-patru ore ne întăleam cu un tren militar, și unde stătea vre-unul, apoi, ca după niște lăcuste, nu mai găseai nimica, nici de mîncare, nici de beut. La o stațiune am fost de tață unei scene foarte interesante. Un domn intră în restaurant și cere o bucățică de brînză. Birtașul ceru pentru brînză aceea, care de altcum nu era vrednică mai mult de 10-15 copeici (o copeică = 4 fileri), o rublă. Când însă vîzdu, că domnul acela e gata să plătească rubla, ceru două ruble, ba fu încă așa de nerușinat, s'î ceară apoi trei ruble tot pentru bucățica aceea de brînză și și căpeta cele trei ruble. Glg.

Mărunte. Intr'o lună cam vre-o 1000 de năi fac drumul între Europa și America. — Numărul locuitorilor Rusiei e de 120 milioane de oameni. În un an s'î sporește numărul aceste cam cu vre-o 1 milion, și jumătate de oameni. — În Italia trăesc 14 milioane de oameni, care nici scrie, nici ceti nu știu. — Cele mai multe biserici sînt în Australia. Acolo anume s'î vin 210 biserici pe 100.000 de locuitori, pînă când în Anglia s'î vin 144, și în Rusia 55 de biserici pe 100.000 de oameni. — Din Anglia în cei 34 ani din urmă au emigrat în Canada 54.000 de băeți. — Istoria japonezilor s'î începe, adevă de atunci au rămas documente istorice, cam din anii 700 înainte de Christos. Glg.

Un general compus. Istoria aceasta sună despre generalul american Nicolis, care în o luptă își pierduse un picior, o mână și un ochiu, care însă pe lângă toată nefericirea lui, era un om glumeț și îi plăceau glumele.

Odată sosește în un orașel și trage acolo la primul hotel din loc. Scara, când s'î se culce, vine un băiat, s'î i ajute la desbrăcat. După-ce băiatul îi ajută, s'î și desbrace rocul, acesta îi zise:

»Așa băete, acuma ajută-mi și ia-mi piciorul jos«.

Feciorașul stătea acolo cu gura căscată de mirare.

»Ei! Ce e? Nu știi cum s'î ia piciorul jos? Uită-te încoace! Eaca, așa«. Și cu aceste cuvinte generalul își luă jos piciorul de lemn.

»Așa, acuma ia-mi mîna jos!«

»Ah domnule«, strigă băiatul »încă la nime nu i-am luat mîna jos«.

»Măgarule! Nimic mai ușor!« Cu aceste cuvinte își puse mîna de lemn pe masă și sfîrșind cu desbrăcatul s'î puse în pat. De-odată numai zice: »Măi băete, eu, mi se pare, am uitat s'î mi iau ochiul«, și cu aceste cuvinte își școase ochiul de sticlă. Feciorașul începea s'î dea de groază cătră ușe Generalul s'î întinde una în pat și chiamă băiatul: »Acuma poți veni s'î mi iai capul«. Aci s'î gata cu vitejia băiatului. O tuli la fugă și strigă birtașului tremurînd de groază: »Domnule, domnule! Oaspele din odaia nr. 6. trebuie s'î fie însuși Necuratul, căci șede acolo, și s'î rupe el însuși în bucăți!«

Glg.

Maximă. Dacă vrei să fi odată orator bun, învață întău a tăcea.

Glg.

CRONICĂ.

O nouă insoțire de înmormîntare. Din Cincul mare ni-s'î scriu următoarele: În 19 Martie c. (ziua bucuriei noastre) a fost convocat întreg poporul pentru a-s'î da seamă de rezultatul muncii conlocuitorul Emilian Mihu, care încă din iarnă s'a apucat și prin îndemnuri înflăcărâte și-a adunat pe cei de o părere cu dînsul și s'au sfătuit pentru înființarea unei societăți de înmormîntare. Resultatul ne-a înveselit pe toți, aflînd că numărul membrilor e aproape complet și că lipsește numai subșternerea spre aprobare a statutelor, cari cu puține schimbări au fost votate. În ziua de 19 Martie s'a făcut și constituirea, alegându-se ca președinte adhoc învățătorul gr.-or. Emil Mandocea, ear' ca secretar învățătorul gr.-cat. Dionisie Stănuțu, de cassar s'a ales inițiatorul E. Mihu și doi membrii verificatori în persoana dlui Ioan Bastia, preot gr.-cat. și Nicolau Șandru, pres. soc. dela trei hotară .. Deu d-zeu ca acest început de asociare s'î miște gustul și acelora, cari din rășputeri s'au pus contra acestei instituțiuni și pe viitor s'î putem aduce și alte vesti înveselitoare despre fruntașa comună Cincul-mare.

Un membru al soc. de înmormîntare.

Advocat nou. Dl. Dr. Dionisie Roman, face cunoscut că și-a deschis cancelarie advocațială în Mediaș (Piața mare nr. 29). Atragem luarea aminte asupra noului avocat.

Dicționar etimologic român. Abia s'a gătat la noi »Enciclopedia română și deja în București a început s'î iase în tipar dicționarul etimologic al Academiei române, adevă dicționarul cuvintelor din limba română, cu talmăciri. Dicționarul acesta va fi o carte-folositoare și de mare însemnătate. El va eși în 4 volume mari, e făcut de învățătorul profesor Filipide și va fi gata abia în decurs de 10 ani.

Dar bisericesc. Credinciosii Iosif Curta și soția sa Paraschiva din comuna Noul-român conduși de iubire și zel pentru sfînta biserică au cumpărat un rind de odăjdii bisericesti cu prețul de 110 cor. Le mulțumesc și pe această cale pentru darul făcut, rugînd pe D-zeu s'î le răsplătească din visteria nesecată a darurilor sale cerești și dorind ca s'î aibă cât de mulți imitatori. În numele reprezentanței bisericesti, Noul-român în 24 Martie 1904. Alexandru Bugner, preot gr.-cat.

Marșul unui regiment. Regimentul de husari din Chichinda-mare este strămutat în Galiția, unde trebuie s'î sosească în Aprilie. E interesant, că regimentul nu va călători cu trenul, ci va face calea lungă pînă în Galiția călare. Plecarea va fi în 7 Aprilie și drumul va ținea vre-o două săptămîni.

Rășboiul și negoțul de teie. În urma rășboiului dintre Rusia și Japonia, are s'î suferi mult negoțul de teie. Centrul negoțului rusesc de teie e Moscva, unde neguțătorii de teie sînt foarte îngrijiiți. Teia s'î aducea din China, dar' acum cu trenul nu s'î poate, fiind acesta cuprins de milție, ear' pe mare e foarte anevoios transportul.

Judecată în cauza din Bilek. Din Seraiievo s'î vestește, că în cauza din Bilek (Bosnia), unde astăvară au căzut jertfă mai mulți soldați, s'a adus judecată. Tribunalul militar a osăndit pe generalul Grünzweig la 5 luni, pe generalul Török la două luni temniță grea. Ceialalți oficeri au fost achitați. Maiorul Iasni a fost pedepsit pe cale disciplinară.

Foale patriotice. În Besztercebánya »Slovacii patriotici« au întemeiat o foale slovacă »patriotică«, cu numele Kraian. Foale ungurești vestesc aceasta cu mare bucurie, adaugînd, că ea e chemată a combate foale națională slovacă »Slovenske Noviny«.

Pășunat.

Pășunatul se află vis-à-vis de târgul vitelor cel nou, unde a pășunat mai înainte ciurda de boi a dlui Roth.

Cine voiește deci a-și trimite vacile la pășunat (iarbă) să se înștiințeze în grabă la proprietarul pășunatului domnul

Iosif Joandrea,
târgul vitelor nr. 7.

72 2-3

Avis!

Aduc la cunoștința preastimatului public, că în Lăpușul-romănesc se află de vânzare o biserică veche construită din lemn de frasin, despre care cei precepători afirmă, că ar fi foarte prețioasă, deci cine ar dori a o cumpăra să se pună în înțelegere cu curatoria bisericeii gr.-cat. din Lăpușul romănesc comit. Solnoc Dobâca.

Cu deosebită stimă

76 2-3

Vasile Filip,
preot gr.-cat.

Un taur

de rassa „Pinzgau“

trumos de 2 ani, provăzut cu certificat, se află de vânzare la

71 2-2

Vasile Nicolae Cloaje
în comuna Bolța nr. casei 85.

Novități în moda

de 69 3-10

domni și de dame Umbrele.
Bluse.
Stofe, etc.

Wilhelm Fürst
Strada Cisnădiei Nr. 16.

Eftin de minune!!

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ceas de oră vătată cu brillant-simili; un inel aurit cu peșteră limit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de soră elegante de nikel; o etui de cglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromat; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți diverse, cari sânt folositoare în casă, sânt gratis.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndrept bani.

38 1-1

C. Otto Theil

•• neguțătorie curantă de modă ••

Sibiu Piața-mare nr. 11.

recomand depositul meu foarte bine asortat cu

stofe de modă, de chiteală & apertinențe.

Pânze

Garnituri de masă și de cafea, ștergare, batiste de buzunar, covoare de salon și pentru odăi, perdele și acoperitoare de pat.

Garnituri de mirese

Asortimentul cel mai bogat în

83 1-3

Moda de domni, cravate, cămeși, plolare, ciorapi cu prețurile cele mai estine.

Cununi pentru morm. etc.

În atențiunea binevoitoare!

Din incidentul sărbătorilor de Paști apropiate vine la vânzare de azi începând

Berea noastră de Martie (à la Pilsner)

Atrăgând atenția asupra acesteia, cum și asupra

Berii bock-salvator

a noastre, recunoscută de escelentă, observăm încă, că berile noastre premiate la expoziția industrială din anul trecut cu medalia de aur, se află în totdeauna proaspete dela cep, respective în butelii umplute proaspet, aproape în toate ospătăriile, cafenelele, băcăniile și bolțițele (Greisleriei).

Recomandând încercarea berilor noastre, rămănem

Cu distinsă stimă

Prima fabrică ardeleană de bere, cu vapor a

Erezilor lui Ioan Habermann.

66 3-8

Essență de Cheag.

A încheaga laptele, a face ieftin și în timp foarte scurt o brânză gustoasă,

De aflat în farmacia la „Ursu negru“ a lui

GUIDO FABRITIUS,

Sibiu, Piața-mică.

64 3-5

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștința onor. nostri mușterii, că am început de nou vânzarea lemnelor noastre de fag, pentru fco și invităm cu toată stima la procurarea acolora.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără cărașie
» » » » » » cu »
Tăiate lungi și crepate 25 cm. cu cărașie
» scurte și » 20 » » »

1/4 stânjîn		1/2 stânjîn		1 stânjîn	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comandă primesc d-nii: C. F. Jokell, trafica mare Piața-mare nr. 12. Wilhelm Fürst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Rieger, piața de lemne nr. 3, Iuliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Görtler, strada Gușteriții nr. 37, Albert Welsz, neguțătorie de lemne strada Trei-ștețari nr. 4, Francisco Jahn fil, Piața-mică nr. 31, Josef Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ioan Schneider, strada Sării nr. 1, „Concordia“, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Viotor Dressmandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul terestrăului cu vapor.

Cu deosebită stimă

37 4-8

Mersing & Lessel.

CONVINGEREA ADUCE FOLOS!

Convingeți-Ve prin o comandă de probă despre ieftinătatea senzațională a prețurilor noastre și despre calitatea neîntrecută de solidă a mărfurilor noastre!

Neconționat cel mai bogat asortiment

de cele mai ieftine novități în stoffe de lână, de spălat și de mătasă, confecțiune de dame și domni, pălării și alți diferiți articli de îmbrăcăminte, covoare, coperitoare și perdele, articli de in etc. etc. Toate dela execuția cea mai simplă până la cea mai fină, recunoscute de solide și cu gust.

Furnisori de curte ces. și reg.

55 3-20

Ludvic ZWIEBACK & frate

Viena VI/2, Mariahilferstrasse 111.

Singura casă de esport din monarchie, care cu toate prețurile de ieftinătate, fără concurență, trimite liber de porto toate comenzile dela 15 cor. în sus.

 Colecții de mustre vrednice de văzut de lână, de spălat și de mătasă, garantate solide la dorință se trimit gratis și franco.
Cataloge de modă ilustrate spl. ndid.

Pălării de păslă (filz)

pentru domni și băiați *novități* aparte, chipuri de modă vieneză.

„Sesoul de primăvară 1904“.

Pălării de bărbați dela Cor 2 — până la Cor 11. — Pălării de băiați dela Cor. 1.40 până la Cor. 3 60.

Neagră, lată, joasă, tivită „Pălărie-uniformă“ à Cor. 4.40.

Chipiuri

pentru

domni, dame, băiați și fete,
Cele mai noue forme, execuție plăcută.

— Pălării —

pėjoase, pentru preoții români, de calitate necunoscută — de cea mai bună și frumoasă, à Cor 7. — Cor 8 — Cor. 9. —

Procurări din cele dintău fabrice din țeară și străinătate.

Toate cu prețurile recunoscute de cele mai ieftine, recomandă

82 1-2 **Carol Niedermaier,**
pălărier.

— 33 Strada Cismădiei 33 —

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,

scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de oasătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 12-26

 Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Mare surprindere.

În viață nu se mai dă nici când o asemenea ocazie! **500 bucăți cu fl. 1.95.** Un orologiu de precisiune aurit minunat, cu mers regulat, garanție de 3 ani împreună cu un lanț potrivit, o cravată de domni modernă, de mătasă, 3 bucăți năfrâmi de buzunar fine, 1 inel de bărbați admirabil cu peatră imitație, un portmone elegant de piele o oglindă minunată de buzunar, 1 păr. bumbi de manșete, 3 bumbi la pept, cu încheietoare patent de aur doublé 3‰, o recvisită de scris prima-nickel, un drăgălaș album cu chipuri, conținând 36 de chipuri, cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parisiian, elegant (novitate), 1 păreche de butoni de peatră brillant-simili, foarte seducătoare, 3 obiecte de jux, de veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondențe importante și încă alte 400 de diferite obiecte, de lipsă în casă. **Toate la oiață,** împreună cu orologiu, care singur plătește acești bani, **costă numai fl. 1.95.** Espedarea cu rambursă sau trimiterea înainte de bani, se face prin casa vieneză de espedare centrală.

P. Lust, Cracovia nr. 135.

 NB. Pentru comande ce nu convine se returnează banii 44 1-1

Croitoria civilă și militară.

Pentru sezonul de primăvară și vară ne permitem a recomanda atențiuni, binevoitoare a onoratului public român atelierului nostru de croitorie, în care confecționăm

tot felul de haine pentru domni

ca: costume complete (deja 40—80 cor.), jachete, haine de salon, fracuri, raglamei pereline etc., cum și tot felul de uniforme pentru oficeri, voluntari, funcționari ai căilor ferate, forestieri, pădurari și finanți, asemenea confecționăm palitone și jachete pentru dame, toate acestea din cele mai fine și moderne stoffe (originale englezești), pe lângă prețuri moderate. Pentru soliditatea lucrului se garantează. Cu stoffe și mustre servim ori când. Totodată ne permitem atrage atențiunea dlor preoți și candidați de preoți că croim

reverenzi

după cel mai nou stil din diferite calități de stoffă material trainic, cu preț de 85—150 cor. Comande se pot face în scris, indicându-se măsura (în centimetri), anume lungimea dela guler (pe spate) până la brâu și dela guler până jos, lățimea spatelui întreg (dela o cusătură a mânecii la cealaltă) lungimea mânecii până la cot și lungimea întreagă, grosimea peptului subsoară grosimea în brâu și lățimea gulerului eventual se indice numărul gulerului dela cămașă.

Un costum complet sau o reverandă la cerere confecționăm în 24 ore. Cerând și cu ocaziunea aceasta sprijinul on. public român și asigurându-l de nou de un serviciu totdeauna prompt și satisfăcător, semnăm

Sibiu, 15 Martie 1904.

Cu toată stima

Petrașcu & Părău

Strada Poplăcii 21 (peste cale de tipografia archid.)

73 2-5

Casă de vândut.

În Amnaș este de vândut din mână liberă casa nr. 133 constatătoare din 3 odăi, pivniță, curte mare etc. În casă se află o beltiță, care se vinde împreună cu casa. Curtea e potrivită pentru o moară de vapor. A se informa la fața locului (nr. 133) sau la redacția foii noastre. 81 1—1

Cine iubeste

o față delicată, curată fără pistri o piele moale mlădioasă și un tein rosaciu? Acela se se spele zilnic cu cunoscutul Săpun de lapte de crin medicinal al lui 65 3—26

Bergmann

(Marca de scutare: 2 băfeși)

dela Bergmann & Co., Dresda și Teschen pe/E.

Bucata cu câte 80 bani se află la:

CAROL ARZ, strada Cîsnădiei.**GUSTAV MELTZER**.

strada Cîsnădiei și strada Gușteritei nr. 25.

Prima fabrică ardeleană de lumini de stearini, Piața-mare.

4 părechi de ghete

numai cu cor. 5.50

se dau din cauza de cumpărare în cantități mari pentru un preț de nimic cât ajunge asortimentul. 1 păreche de ghete pentru domni, 1 păreche de ghete pentru dame, de piele brumă sau neagră, cu șinor pentru înfîrare, cu talpă tare bătută cu cui, fasonul cel mai nou, mai departe 1 păreche de ghete de modă pentru doamne, foarte eleganți adiustate foarte frumoase și ușoare costă toate 4 părechile numai cor. 5.50. 79 1—1

La comanda e destul se se dec lungime. Se expediază cu rambursă prin

Casa de esport de ghete

A. Gelb, Cracovia, nr. 104.

Schimbul e permis sau banii se returnează, așa că risicul e eschis total.

CAROL HARTH & CIE. Brașov,

Recomandăm:

Marque Deposée

GLORIA SEC

Cu prețul de Cor. 3.

Marque Deposée

SUPERBE SEC

Cu prețul de Cor. 3.50

Vinul de spurmă este a se păstra așezat în un loc răcoros. Prețurile se înțeleg inclusiv lădița pentru afară, franco la stațiunea de plecare.

Deposite: **CAROL HARTH și CAROL HARTH**, în Brașov. 75 2—5

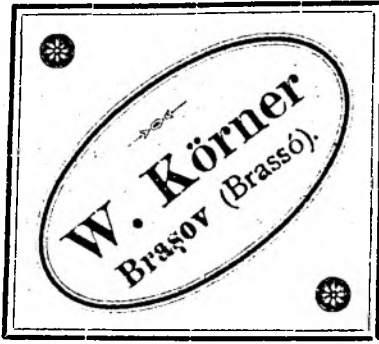
Prima văpsitorie artistică transilvană cu vapor și institut chemic de spălat.

Ciocrac 7 (vis-à-vis de fabrica de candite)

se recomandă onor. p. t. public

In văpsitorie

pentru garderobe separate sau întregi de dame și domni, văpsire de dantele, de stoffe de lână sau mestecate, de catifea și mătăsă. Ca specialitate mă recomand în văpsirea de stoffe de mobile, ca daunast, rips, pliuș, etc. în termenul cel mai scurt. Garantez că nu se murdăresc.

Curățire chemică

de garderobe de dame, domni și copii, de toalete de bal și societate, cum și de uni-forme, postavuri, coperitoare de covoare și stoffe de mobile, gardine.

Specialitate: curățire chemică de broderii, novități de robe etc.

Mai fac atent onor. p. t. public, că localul meu de negoțatorie se află din 1 Iulie a. c. în **strada Hirscher nr. 3**, vis-à-vis de casa de concerte.

Pentru sprijin binevoitor se roagă

80 1—3

W. Körner.

LIPIK în SLAVONIA,

scaldă de primul rang.

Singurul izvor alealic cald (64° C.) cu conținut de iod pe continent.

Stățiunea călei ferate de pe valea Lonja (via Dungoselo). Afară de aceasta stățiunea călei ferate de sud Patrac-Lipik.

Premiat: Budapesta, Viena, Londra, Roma, Bruxella Băi termale aranjate elegant, institut de cură de apă, inhalator Bulling, cuhnă dietetică; sanator pentru băieți, casă de cură pentru ofițeri. Salon elegant de cură, cafenea și restaurant, plantațiuni mari de parc, cale ferată cu permutație, capelă de cură, hotele escelente de cură, luminare electrică.

E neîntrecut în casuri de *reumatism, podagră, ischias, durere în oase, catar de stomac, de muțe, de beșică etc. exudate* cum și la boalele scrofuloase și la toate boalele de sînge etc.

În decursul sezonului de băi ordineză în stățiunea balneară *zece medici distincți.*

Apă termală de Lipik direct dela izvor, mai departe prin L. EDESKUTY în Budapesta. 85 1—3

Sare termală de Lipik este a se comanda direct dela direcțiunea băilor Informații de ori-ce soi u dă

Direcțiunea băilor.

„Însotire de credit în Veștem, asociațiune înregistrată“.

Incheierea a V-a a conturilor

cu finea anului 1903.

Avere

1 Saldul casiei	356 56
2 Imprumut la membrii	20920 —
3 Interese anticipate pe 1904	295 53
4 Mobiliar	283. —
după amortisare	33. 250 —

21822 09

Contul bilant.**Datorie**

1 Creditorii	16600 —
2 Părți fundamentale ale membrilor	2640 —
3 Depuneri și interese capitalisate	355 21
4 Interese incurse pe 1904	339 99
5 Fond de rezervă	1007 02
6 Profit curat*)	879 87

21822 09

Venite

1 Camete	1739 75
2 Provisiuni	501 67

2241 42

Contul profit-perdere.**Spese**

1 Interese la Depuneri	32 62
2 „ „ escompt	1045 13
3 Chirie	26 —
4 Amortisare la mobiliar	33 —
5 Cheltuieli de administrație	144 50
6 Salar cassariului	80 —
7 Profit curat*)	879 87

2241 42

Veștem, in 31 Decemvrie 903.

G. Ogorean m. p.,
preș. dir.Constantin Velțlan m. p.,
membru în direcțiune.George M. Stola m. p.,
membru în direcțiune.T. Stola m. p.,
cassar-compt.George N. Mustăța m. p.,
membru în direcțiune.

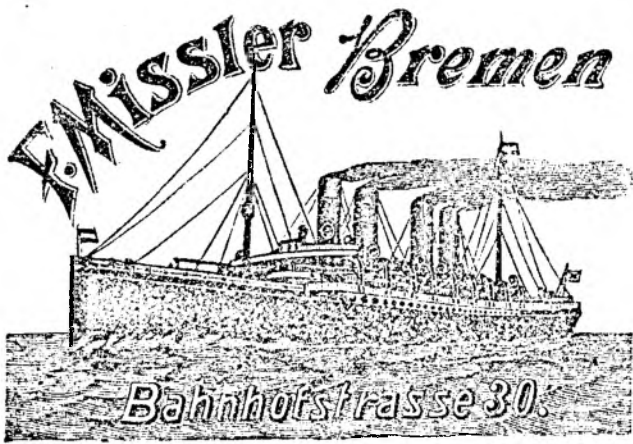
Subsemnatul comitet de supraveghere a examinat conturile presente și asemănându-le cu registrele „Însotirii“ le-a aflat în deplină ordine și consonanță.

Ioan G. Bozdocu m. p.,
președinte.Nicolae Elie Hasioganu m. p.,
vice-președinte.Augustin Silea m. p.,
membru.Aurel Bosdocu m. p.,
membru.Nicolae Grecu m. p.,
membru.Ioan N. Hașeganu m. p.,
membru.

*) Conform hotărîrii luată sub punct IV. în adunarea generală ținută la 20 Martie 1904, profitul curat de cor. 879.87 s'a adaus fondului de rezervă, urcat astfel la cor. 1886.89.

84 1—1

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.

Vapoarele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm, 215 metri lung,
Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,
Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung,
Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile dela Breme la New-York.

Plecarea Marția.

Vapoarele acestea „Kaiser“ pleacă numai din Breme. Cine voește deci se călătorască deci cu vapor „Kaiser“ (imperial) poate călători liber, fără piedeci; nimeni nu-l poate opri. Fiecare călător trebuie să fie hotărât deja de-casă încărău voește să călătorească, și să nu se lase a fi abătut ori înșelat de nimeni. Fiecăruia îi stă în voie liberă a călători cu banii sei unde voește. Trebuie însă să se îngrijească la timp de loc pe vapor și pentru siguranță să trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună. 61 2—24

Călătoria dela Breme la America costă: pe

vapor „Kaiser“ 140 cor., pe vapor de postă 120 cor.

F. Missler Bremen,
Bahnhofstrasse 30

casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiului spre dealul Ocni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng. □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișini și alte feluri de pomi. Detaluri la

D. Sêrbu,

16 7— Strada Lungă nr. 11.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, cata rului, astmei, greutatea de respirat, lungoaerei și tusei sêci. Vindeoa sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

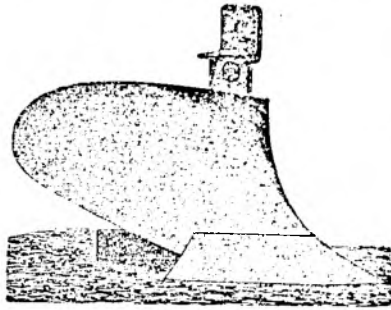
Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandez Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

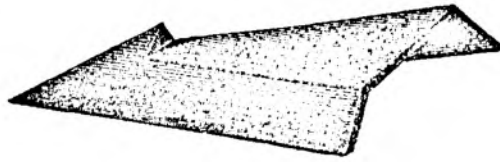
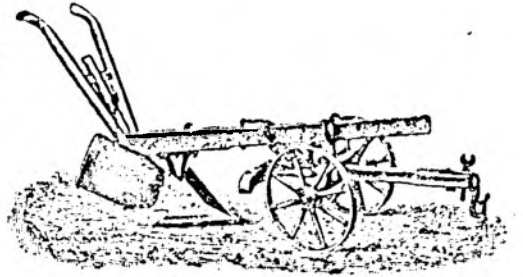
Cornel Demeter, 48 4—10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Fer de plug

de Bacska

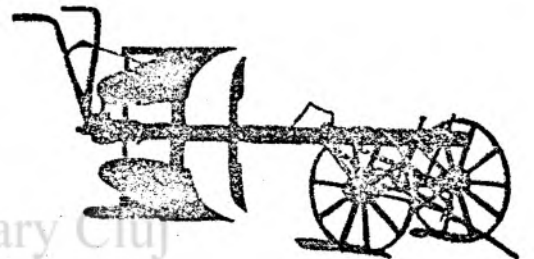
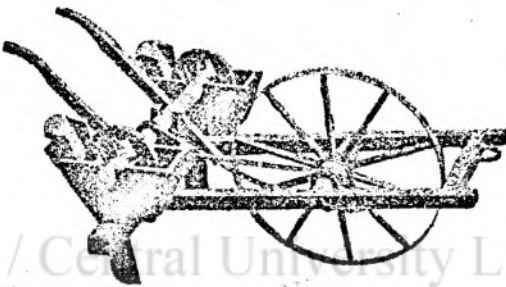
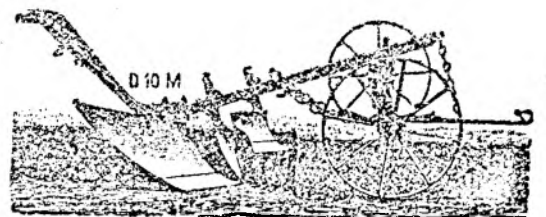
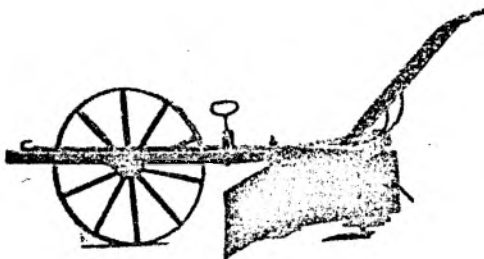
impreună cu un fer de rezervă cor. 10,60

Fer de plug de Hohenheim

de calitatea cea mai bună, de Stiria. Cu însemnul meu comercial de alături.

După greutate bucata Cor. 167 — 2.30.

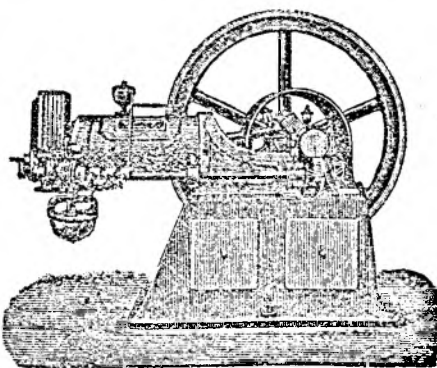

Toate cu prețuri moderate. La plata în rate, interese de 6%

58 2—

Carol F. Jikeli, Sibiu,

la „Coasa de aur“.

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru îmlătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mina, minarea ușoară, siguranță folosirei.

Langen & Wolf,

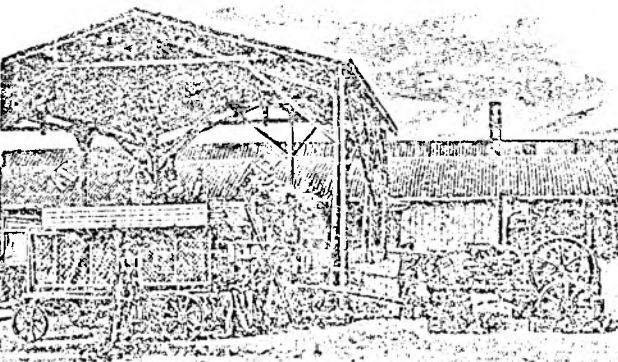
fabrică de motori de gaz,

Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:
Fabrica de mașini

Andrieu Török

52 2—12 în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.
Informațiuni, planuri și prelliminare de prețuri se dau gratuit.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata intreprindere stă in legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperează împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2%-5%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5-10 ani.
La funcționari de stat, comitat și oras precum și la oficeri credit simplu și fără garanți.
La dorință servim cu informațiune, rugând marcă pentru răspuns 21 8-

„**PECUNIA**“
intreprindere de credit
Sibiu, (Nagyszeben Quergasse nr. 27).

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru ori-ce încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghetete boxcaif, oscarica, chevreaux, și de lak.

Viens, XII/1. 25 9-20

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de primăvară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardi-siuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

În casuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore.

59 3-

Premiată în 1903 la expoziția industrială Sibiu, medalia de aur.
1903 la expoziția economică Bistrița J. premiu, medalia de argint.

33 3-26

Carol Wultschner

Piața mare, nr. 5.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul seu asortat cu mașini de cusut pentru familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țară și din esterne, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emalare proprie a bicicletelor.

Se găsește întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de cusut și biciclete. 49 3-26

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se esecută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juveauri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sînt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 64 24-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu copeniș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, - Hermannstadt, - Nagyszeben.

Ofer rămânend liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96% Spirt rafinate, pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.50

ff. 93% Spirt crud. , , , , , 1.48

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicînuît la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră , 1-

La procurarea cu rambursa de spirt sau rafinate este de dat ca arvonă pentru dările corăspunzătoare de fiecare Lit Cor. 1.-. 112 20-52